

***Erigeron karvinskianus* DC. i *Linario-Erigeronnetum mucronati* Segal 1969, nova biljna vrsta i asocijacija u Hrvatskoj**

kratko priopćenje

Nenad Jasprica (Institut za more i priobalje, Sveučilište u Dubrovniku, Kneza Damjana Jude 12, pp. 83, 20000 Dubrovnik; nenad.jasprica@unidu.hr)

Sanja Kovačić (Botanički zavod s Botaničkim vrtom, Biološki odsjek, Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Marulićev trg 9a, 10000 Zagreb; sanja.kovacic@biol.pmf.hr)

Vanja Stamenković (Botanički zavod s Botaničkim vrtom, Biološki odsjek, Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Marulićev trg 9a, 10000 Zagreb; vanja.stamenkovic@biol.pmf.hr)

U travnju 2013. u Dubrovniku je otkrivena nova strana vrsta u hrvatskoj flori - *Erigeron karvinskianus* DC. (FCD Id 16634) (Jasprica i Kovačić, 2013) (vidi Prilozi bibliografiji Flore Hrvatske). Svojtá je urođena u Srednjoj Americi, od južnog Meksika do Paname, a zabilježeno je da u čitavom suprotropskom i tropskom pojasu Zemlje "bježi" iz uzgoja. Tako je danas rasprostranjena u gotovo čitavoj zapadnoj Europi te, također, u sjevernoj Africi (Alžir), kao: i) unešena i udomačena (naturalizirana) strana vrsta; ii) unešena i adventivna (povremeneno udomačena) strana vrsta; iii) kultivirana (uzgojna) vrsta. *Erigeron karvinskianus* naseljava pukotine zidova u asocijaciji *Linario-Erigeronnetum mucronati* Segal 1969 na južnoj ekspoziciji i pri nadmorskoj visini od 60 m. Populacija pokriva površinu od 3 - 4 m². Opća pokrovnost u fitocenološkim snimkama je 20%, a ukupan broj vrsta u asocijaciji je 11 - 12. Asocijacija je nova za Hrvatsku, a pripada svezi *Parietarium judaicae* Segal 1969, redu *Tortulo-Cymbalariaetalia* Segal 1969 i razredu *Parietariaetea judaicae* Oberdorfer 1977. Mezofilnoga je karaktera, a naseljava zidove sastavljene od manjih kamenih blokova, najčešće povezanih cementom ili žbukom. *Erigeron karvinskianus* dolazi sa sljedećim vrstama: *Antirrhinum majus* L., *Parietaria judaica* L., *Umbilicus rupestris* (Salisb.) Dandy, *Cymbalaria muralis* Gaertner, Meyer et Schreb. i dr. Asocijacija je floristički i ekološki srodna s asocijacijom *Linario cymbalariae-Parietarium ramiflorae* Pignatti 1952 koja je već zabilježena na hrvatskoj obali i otocima (Trinajstić, 2010). Temeljem dostupne literature, smatramo ovaj nalaz svojte *E. karvinskianus* prvim za Balkan i jugoistočnu Europu.

U skladu sa zadacima *Sekcije botaničkih vrtova i arboretuma* Hrvatskog botaničkog društva, predlažemo hrvatske nazive za ovu vrstu: zidna hudoljetnica* ili Karwinskijeva hudoljetnica**.

*Držimo kako je naziv „meksička hudoljetnica“ (engl. „*Mexican Fleabane*“, njem. „*Mexikanische Berufkraut*“), a pogotovo „španjolska hudoljetnica“ (engl. „*Spanish daisy*“, njem. „*Spanisches Gänseblümchen*“) neprikladan. Ta vrsta nije podrijetlom isključivo iz Meksika (a kamoli iz Španjolske!), niti meksička flora sadrži samo tu vrstu roda *Erigeron*. Stoga smo se priklonili narodnim nazivima koji se odnose na najčešće stanište te vrste, npr. iz francuskog („*pâquerette des murailles*“), nizozemskog („*Muurfijnstraal*“), pa i njemačkog („*Mauer-Gänseblümchen*“) jezika.

**Augustin Pyramus de Candolle nazvao je u svom djelu *Prodromus Systematis Naturalis Regni Vegetabilis* (5: 285, 1836.) tu vrstu po njemačkom istraživaču s početka 19. stoljeća, Wilhelmu Friedrichu Karwinskom (Wilhelm Friedrich Karwinski von Karwin), greškom napisanu s „v“, a ne „w“. U nekim jezicima koriste se i izravni prijevodi naziva vrste s latinskoga (njem. „*Karwinsky-Berufkraut*“, franc. „*vergerette de Karwinski*“), pa predlažemo ovaj naziv za alternativni.

Slika 1. *Erigeron karvinskianus* DC., 1/ habitus, 2/ na staništu (foto N. Jasprica).

- **Trinajstić, I. (2010):** Analiza florističke strukture asocijacije *Cymbalarietum muralis* Görs ex Oberdorfer 1967 (*Parietario-Asplenion*) u vegetaciji Hrvatske. Agron. Glas. 6: 299–306.